

WANDDELING STADSCENTRUM AUCH

1. Kathedraal Sainte-Marie
2. Place Salinis
3. Toren van Armagnac
4. De monumentale trap
5. Poort van Arton
6. Pousterles
7. Huis van Henri IV
8. Place Salluste-du-Bartas
9. Prefectuur
10. Huis uit de XVe eeuw
11. Rue Dessoles
12. De Saint-Orenskerk
13. Romeinse toren
14. Place de la Libération
15. Gemeentehuis
16. Allées d'Étigny
17. Voormalige hôtel de Intendance
18. Voormalig klooster van Cordeliers
19. Voormalige graanhal

Het Musée des Jacobins

Dit museum is gevestigd in een oud Jaco-
bijnenklooster. Het beschikt over prachtige
collecties die onderverdeeld zijn in twee
groepen: de geschiedenis van de stad en van
Gasconne vanaf de Oudheid tot aan de Xxe
eeuw, en een grote collectie niet-Europese
kunst, waaronder de op een na grootste
verzameling van precolumbiase kunst
in Frankrijk, na die van het Musée du quai
Branly - Jacques Chirac in Parijs.
Van februari tot december geopend.
Tel. : +33 (0)5 62 05 74 79
E-mail : contact@musee-jacobins.auch.fr
www.musee-jacobins.auch.fr

Wandeling Claude Desbons

Heerlijk ontspannen tijdens deze prachtige
aangelegde, boomrijke en verlichte route van
4 km over de oevers van de Gers. De wan-
deling biedt een prachtig uitzicht op de his-
torische architectuur van de stad en is voor
(met speelplek) en het **Parc du Couloumé**
speelplaats) vormen een plezierige afron-
ding van deze wandeling.

Kunstschatten van de kathedraal

Van juni tot september dagelijks geopend van
10 tot 13u en van 14 tot 18u.

Initiëtingen

Bureau voor Toerisme
Grand Auch Cœur de Gascogne
3, place de la République – BP 20174
32 003 AUCH Cedex
Tel. : +33 (0)5 62 05 22 89
E-mail : info@auch-tourisme.com

Pays d'art et d'histoire du Grand Auch
1, rue Dessoles
32 000 AUCH
Tel. : +33 (0)5 62 60 40 17
E-mail : pah@grand-auch.fr

Grands Sites
Chemin de Saint-Jacques-de-Compostelle en France
Maison de la culture
Chemin de Saint-Jacques-de-Compostelle en France
Maison de la culture

Villes & Pays d'Art & d'Histoire
Grand Auch
Grand Auch
Grand Auch
Grand Auch

«DE WETTEN DER NATUURLIJKE VORMEN ZIJN
DE BASIS VAN ALLE SCHOONHEID. ARCHITEC-
TUUR DIENT EEN STAD TE BENOEMEN, EN NIET
SLECHTS TEN DIENSTE TE ZIJN AAN HET MENSELIJKE
LICHAAM»
John Ruskin, *Conférences sur l'architecture et la peinture*, 1854.

1

1

3 4

6

7

1. Kathedraal Sainte-Marie

Deze kathedraal, die vanaf 1489 werd gebouwd op de oude Romaanse kathedraal, werd voltooid in 1680. De kathedraal wordt beschouwd als een van de laatste gotisch kathedralen van Frankrijk. In de gevel (XVIe-XVIIe eeuw) zijn de verschillende architectonisch stijlen duidelijk terug te zien (gotisch, Renaissance en klassiek). Binnen ziet u de pronkstukken van het gebouw: de **18 glas-in-loo-dramen*** van Arnaut de Moles (XVIe eeuw), de **113 gebeeldhouwde** koorstoelen* van eikenhout (XVIe eeuw) en het **grote orgel** van Jean de Joyeuse (XVIIe eeuw). Sinds 1998 staat de kathedraal op de Werelderfgoedlijst van de Unesco als onderdeel van de pelgrimsroute naar Santiago de Compostella in Frankrijk.

2. Place Salinis

Dit plein, dat genoemd is naar de aartsbisschop die het in de XIXe eeuw inrichtte, maakt deel uit van de vroegere kanunnikenbuurt. Hier woonden de kanunniken die in dienst van de kathedraal werkten. Rond 1860 besloten de prefect Féart en Monseigneur de Salinis de omgeving van de kathedraal vrij te maken, vanuit de wens een open verbinding tussen de stad en de Gersvallei tot stand te brengen. De kannunikengebouwen werden afgebroken en de stenen werden opnieuw gebruikt om de monumentale trap te bouwen. Er zijn nog steeds resten van het vroegere afgeschermd leven te zien, zoals de **polygonale toren** (XVe-XVIe eeuw) op de hoek van de rue Fabre-D'Églantine, de oude **kapittelzaal*** (XIIIe eeuw), het paleis van het officiaal* (XIVe eeuw) en de zogenaamde 'Toren van Armagnac'. Met uitzondering van de polygonale toren, zijn al deze gebouwen opnieuw ingericht, opdat ze plaats konden bieden aan de verzameling van 200 oude en waardevolle **kunstschaten van de kathedraal**.

9

12

13

10. Huis uit de XVe eeuw (1, rue Dessoles)

Dit huis wordt ook wel 'maison Fedel' genoemd, naar de eigenaar die er in de XVe eeuw zijn handel begon. Fedel stond het huis af aan de stad Auch. Dit **ambachtelijke handelshuis** getuigt nog van de middeleeuwse stedelijke architectuur. Oorspronkelijk bood de begane grond plaats aan een winkel. De etages fungeerden als woonruimtes. De muren van de drie etages zijn geconstrueerd met behulp van zogenaamd 'vakwerk', dat per verdieping een andere vorm gekregen heeft. Het hout is opgevuld met steen. Vakwerk* werd toegepast vanaf de middeleeuwen tot aan de XIXe eeuw. Het was goedkoop, schoon, solide, duurzaam en licht. Het huis beschikt over een overstekend deel van kalksteen, een typisch kenmerk van de bouwstijl met vakwerk*. Dit zorgde voor meer ruimte op de verdiepingen (het oppervlak van de begane grond was kleiner dan het oppervlak op de etages), waardoor er op straatniveau eveneens voldoende ruimte overbleef. Deze bouwwijze was bovendien voordeliger voor de eigenaar, want men moest belasting betaling op basis van het grondoppervlak van het pand.

Het gebouw naast dit huis getuigt nog van de architectuur uit de Renaissance. In de XVIe eeuw is dit hele pand opnieuw opgebouwd uit steen.

11. Rue Dessoles

In de middeleeuwen was dit de hoofdstraat die 'carmine dret' (rechte weg in het Gascons) heette. Er staan verschillende **bijzondere hotels uit de XVIIIe eeuw**. Vandaag de dag is de straat genoemd naar een van de generaals van de legers van de Republiek en het Napoleonische Keizerrijk, Jean-Joseph-Paul- Dessoles (1767-1828. Het geboortehuis van generaal Dessoles ligt aan de rue de Bazeilles.

Midden op het plein staat het **herdenkingsmonument** van de Gerse beeldhouwer Antonin Carlès (1851-1919). Van dit beeld zijn tal van reproducties te zien in het Musée des Jacobins in Auch. Ten zuiden van het plein staat het **college Salinis**, dat in 1543 werd opgericht. Van 1590 tot 1762 werd het bestuurd door de Jezuïeten. Het binnenhof (cour d'honneur) werd gebouwd in de XVIIIe eeuw.

3. Toren van Armagnac

Anders dan de naam doet vermoeden, heeft deze 40 meter hoge toren nooit toebehoord aan de graven van Armagnac! De toren werd in de XIVe eeuw gebouwd en diende als gevangenis. Het staatsymbool voor de rechtelijke macht van de aartsbisschop in de middeleeuwen. Van het einde van de middeleeuwen tot aan de Franse revolutie werd het gebouw bij gebrek aan gevangenen als archiefopslag gebruikt door het kapittel van de kathedraal (de gemeenschap der geestelijken). Vanaf de periode van de Gerse Terreur (1793) en de staatsgreep van Lodewijk Napoleon Bonaparte in 1851 werd het gebouw weer als gevangenis gebruikt. Elk van de 7 etages van het bovenste deel van de toren vormt een cel en alleen de bovenste biedt uitzicht op de 4 windstreken.

4. De monumentale trap

Dit bouwwerk, dat in 1863 wordt voltooid, verandert het stadsaanzicht volledig: met de trap wordt namelijk een hoogteverschil van 35 meter overwonnen en wordt het hoger gelegen deel verbonden met het lager gelegen deel van de stad. De trap bestaat uit twee plateaus en 374 treden. De trap bestaat voor een deel uit materiaal dat afkomstig is van de voormalige kanunnikengebouwen die zich bevonden op wat nu de Place Salinis is. Doordat er gebruik is gemaakt van niet-winterharde stenen van slechte kwaliteit, verslechterde de staat van de trap vroegtijdig. Er zijn verschillende herstelwerkzaamheden uitgevoerd. In 2009 startte de stad opnieuw met een omvangrijke restauratie, die in 2017 zal zijn afgerond.

12. Saint-Orenskerk (rue du Sénéchal)

De kerk, die rond 1825 werd gebouwd, is gewijd aan Monseigneur Orens, een van de eerste bisschoppen van Auch (tussen 395 - en 446). De kerk beschikt over 3 beuken die gescheiden worden door zuilen. De **kerkramen** (50m² verdeeld over 10 glas-in-loodramen) zijn in 1969 gemaakt door Henri Guérin in opdracht van de parochie. Het **orgel** werd kort na de voltooiing van het gebouw gebouwd door Émile Poirier en Nicolas Lieberknecht. Het pronkstuk van het gebouw vertoont gelijkenissen met het orgel van de basiliek Notre Dame la Daurade in Toulouse, dat door hetzelfde duo werd gebouwd.

13. De Romeinse toren (rue des Pénitents-Bleus)

Deze toren, die ook wel de César-toren of toren van de 'Blauwe boetelingen' (Pénitents bleus) genoemd wordt, is het oudste nog zichtbare gebouw in de stad. De toren werd in de middeleeuwen gebouwd (VIe eeuw) maar de basis van de toren bestaat uit materiaal dat afkomstig is van de resten van de eerste vestingmuren uit het laat-Romeinse rijk (IVe-Ve eeuw).

14. Place de la Libération

Dankzij de inspanningen van Antoine Mégret d'Étigny, bestuurder van de generaliteit* van Auch van 1751 tot 1767 kreeg de stad in de XVIIIe eeuw een opener aanblik. De **vestingmuren** werden geleidelijk afgebroken en er werd een **koninklijk** plein aangelegd buiten de middeleeuwse stadsmuren op de voormalige weilanden, ook wel 'padouen'* genoemd. De XVIIIe-eeuwse constructies (van de rue de la République no 2 tot aan de Place Salluste-du-Bartas) omsluiten de heuvel waarop zich het **kasteel van de Graven van Fezensac**, en later van Armagnac bevond. Het kasteel werd in de XVe eeuw verlaten).

Op het eerste bordes bevindt zich sinds 1992 een gietijzeren kunstwerk van de Catalaanse kunstenaar Jaume Plensa: **l'Observatoire du temps**. De gegraveerde tekst beschrijft de Bijbelse Zondvloed en roept herinneringen op aan de rampzalige overstromingen die de stad in 1977 in rouw dompelden.

Het tweede deel van het werk, **'L'Abri impossible'**, bevindt zich aan het uiteinde van de brug aan de andere kant van het water, naast de kerk Saint-Pierre (XVIIIe eeuw). Het kleine raampje (het zogenaamde 'koeienoog') markeert de waterstand tijdens de overstroming in 1977. De kunstenaar had het werk oorspronkelijk de naam Auch gegeven. De bevolking heeft zich het kunstwerk helemaal eigen gemaakt en er zo haar eigen namen voor bedacht.

Vanaf het onderste bordes heeft u een prachtig uitzicht over De Gersvallei en kijkt u uit op de gevel van het oude **Pasteurziekenhuis** (XVIIIe eeuw). In de Gallisch-Romeinse tijd bevond zich op de lage oever een plaatsje waarvan de naam was opgedragen aan keizer August: Augusta Auscorum.

Op het volgende plateau staat een **bronzen beeld** dat Firmin Michelet in 1931 maakte. Het is het bekendste personage uit Gascogne: Charles de Batz (rond 1615-1673), beter bekend onder de naam **d'Artagnan**, kapitein van de Muskietiers van de Koning. Hij werd geboren in kasteel Castelmoré in Lupiac, een dorpje in de buurt van Auch.

5. Poort van Arton

Deze oude stadspoort (die nauwelijks versterkt is) maakte deel uit van de oude vestigingsmuur en stamt waarschijnlijk uit de XIVe of XVe eeuw. De woning van de poortwachter, gemaakt van vakwerk en steen, bevindt zich boven de poort.

15

Daar dichtbij: brasserie Le Daroles, waarover Stendhal schreef in zijn Voyage dans le midi de la France (1838) en het Hôtel de France, een voormalig postkantoor uit de XIIIe eeuw.

15. Het gemeentehuis

Dit gebouw, dat tussen 1760 en 1770 werd gebouwd op verzoek van d'Étigny, bevat een **theater in Italiaanse stijl** (enige theater in het zuidwesten uit die tijd dat bewaard is gebleven). Het theater is nog steeds in gebruik, evenals de **'Salle des Illustres'**, een oude muzieksalon waarin de portretten hangen van beroemde personen uit Gascon. Gratis te bezoeken tijdens openingsuren van het gemeentehuis.

16. Allées d'Étigny

De 250 meter lange lanen hebben de plaats ingenomen van een **voormalig kerkhof**. Rond 1760 laat d'Étigny de zuidelijke steunmuren en de stenen terrassen bij de hoofdingang aanleggen. Pierre Vigan maakte het **beeld van de bestuurder d'Étigny** (ingehuldigd in 1817). Aan weerszijden van het beeld staan 2 stenen leeuwen. De ene leeuw draagt een roedenbundel, de andere een weegschaal, twee symbolen van de macht en de rechtspraak. Wanneer u verder wandelt, ziet u het borstbeeld van een oud-burgemeester van Auch, Jean David uit de XIXe eeuw. De lanen komen uit bij het **Justitieel Paleis** (1863). Bij de ingang van het paleis ziet u twee sculpturen die Gerechtigheid en Kracht verbeelden.

17. Voormalige hôtel de l'Intendance (rue Gambetta)

Dit voormalige bestuurlijke gebouw werd in 1760 op verzoek van Antoine Mégret d'Étigny gebouwd. Tijdens de Revolutie zetelde de departementsraad in het gebouw, later de prefectuur en de rechtbank. Heel even was het een keizerlijk paleis, toen Napoleon in 1808 langskwam. Tijdens de Eerste Wereldoorlog was het een ziekenhuis. Vandaag de dag is het voormalige gebouw van de intendant een centraal kantoor het postbedrijf **La Poste**.

6. De pouterles (vanaf de rue de la Convention)

Pouterles zijn typerend voor Auch. Het woord pouterles is waarschijnlijk een vervorming van het woord 'poterne'* het oud-Franse woord voor 'kleine poort'. Pouterles zijn de sterk stijgende steegjes die van de rivier naar de vestingpoorten liepen. In de middeleeuwen gebruiken de inwoners de kleine steegjes om via een veilige weg water te halen. Auch kent 5 van deze steile steegjes: de pouterle de l'Est, de pouterle de Paris, les couloumats, las oumettos en de vieille pouterle, die het grootst is en niet meer uit treden is opgebouwd.

7. Huis van Henri IV (22, rue Espagne)

De toen nog toekomstige koning Henri IV zou hier samen met koningin Margot en Catherine de Médicis hebben verbleven in 1578. De open poort leidt naar een gang, die weer uitkomt op een binnenplaats. Hier moet u absoluut de imposante trap uit steen en hout bekijken.

8. Place Salluste-du-Bartas

Sinds 1846 is de bibliotheek gevestigd in het oude **Karmelietenklooster*** (XVIIe eeuw). Midden op het plein ziet u het **borstbeeld van Willem van Salluste**, Heere van Bartas, schrijver en dichter uit de XVIe eeuw. Het beeld werd gemaakt in 1890 door Victor Maziès.

9. Préfecture (place du Préfet-Claude-Érignac)

Dit gebouw, dat tussen 1750 en 1770 gebouwd werd, was de residentie van de aartsbisschoppen. Hier stond vroeger het middeleeuwse **aartsbisschoppelijk paleis**. Sinds 1800 is in het huidige gebouw de prefectuur van Gers gevestigd. Het gebouw is tijdens de Europese Werelderfgoeddagen te bezichtigen.

18

18. Voormalig klooster van Cordeliers* (rue Camille-Desmoulins)

Dit gebouw werd in de XIIIe eeuw buiten de middeleeuwse stadsmuren gebouwd door de Franciscanen. Een vleugel van het **klooster**, de **kapittelzaal**, de kerk (restaurant L'Italien) en een stenen trap met het kruis van de Cordeliers (te zien in de huidige Cordeliers-zaal) zijn de nog zichtbare resten van dit voormalige klooster.

19. Voormalige graanhof (place Jean-Dours)

Deze voormalige graanhof, die tussen 1837 en 1843 op de plek van de oude kloostertuinen van het Cordeliers-klooster werd gebouwd, symboliseert het economische belang van de stad Auch in de XIXe eeuw voor de handel in graan en wijn. Het gebouw is versierd met de caduceus (een staf) die symbool stond voor het oorspronkelijke doel: de handel. Het **gebouw bevat prachtige eikenhouten** gebinten, gemaakt door de befaamde houtbewerker Tournier. Vandaag de dag wordt het gebouw gebruikt voor allerlei culturele en commerciële manifestaties.

* **glas-in-lood** : venster raam met glas in loodlijsten
koorstool : stoel of bank waarop de kanunnik plaatsnam in het koorgedeelte
kapittelzaal : zaal waarin de kanunniken samenkwamen
paleis van het officiaal : kerkelijke rechtbank, dichtbij de Toren van Armagnac
vakwerk : wandconstructie op basis van houten balken met een invulling
poterne : kleine verborgen poort
Karmelieten : karmeliet nonnen (carmélites) of karmeliet monniken (Carmes)
généralité : bestuurlijke laag, aangestuurd door een 'intendant', een vertegenwoordiger van de koning in de vroegmoderne tijd
padouen : weilanden, grasgebied
Cordeliers : kloosterorde van de Minderbroeders (Franciscanen)
Dominicanen (of Jacobijnen) : geestelijken van de Orde der Predikers